

श्री.जयदिप डाकरे सर

श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

Subscribe

१६.

स्वच्छतेचा प्रकाश

“इतके दिवस सशस्त्र क्रांतीचं वेड तुझ्या डोक्यात होतं. त्यासाठी तू उच्च शिक्षण घेतलंस अन् आता तू हातात झाडू घेऊन सफाईला सुरुवात केलीस! आयुष्यात काय करायचं हे तू ठरवलंस की नाही?” दादांनी विचारले.

“सारं आयुष्य देशसेवेसाठी घालवायचं, अशी मी प्रतिज्ञा केली आहे. विलायतेला जाऊन जे शिक्षण घेतलं, ती एक देशसेवाच होती आणि आता त्याच हातात झाडू घेतला, तोही देशसेवेचाच एक भाग म्हणून.” तात्या म्हणाले. “सफाई करण्यात कसली देशसेवा?” दादांनी विचारले.

“दादा, तुम्ही रोज देवाची पूजा करता. पूजा करण्याआधी देवाची बैठक झाडून स्वच्छ करता ना? मग देश हाच माझा देव. मी माझ्या देवाची बैठक झाडून स्वच्छ करतो.

“तुम्ही पूजक देवाचे। देशाचा मीही पूजक।। सर्वव्यापी देव माझा। त्याची मी झाडी बैठक।।”

यावर दादा तरी काय बोलणार? सेनापती बापट यांनी हे सफाईचे ब्रत अबोलपणे आयुष्यभर राबवले. लोकांच्या वृत्तीत हळूहळू नकळत बदल होत गेला.

- डॉ. अनिल गोडबोले

वाचा व प्रश्न बनवा.

ऑनलाईन टेस्ट

मूळ संख्या शोधण्याची इराटोस्थेनिसची पद्धत

इराटोस्थेनिस हा गणिती इसवीसनापूर्वी सुमारे 250 वर्षे या काळात ग्रीसमध्ये होऊन गेला. त्याने मूळ संख्या शोधण्याची एक पद्धत शोधून काढली. तिला इराटोस्थेनिसची चाळणी म्हणतात. या पद्धतीने 1 पासून 100 पर्यंतच्या मूळ संख्या कशा शोधतात ते पाहू.

- 1 ही संयुक्त संख्या नाही किंवा मूळ संख्याही नाही. तिच्याभोवती अशी खूण करा.
- 2 ही मूळ संख्या आहे, म्हणून तिच्याभोवती वरुळ काढा.
- नंतर 2 ने विभाज्य असलेल्या सर्व संख्या रेघा मारून बाद करा. येथे 100 पैकी जवळ जवळ निम्या संख्या मूळ संख्या असणार नाहीत. हे लक्षात येते.

8. विभाज्य आणि विभाजक

1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

या घटकावटील टेस्ट सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

Std – Fifth Sub – Maths (Semi)

Eratosthenes' method of finding prime numbers

Eratosthenes was a mathematician who lived in Greece about 250 BC. He discovered a method to find prime numbers. It is called Eratosthenes' Sieve. Let us see how to find prime numbers between 1 and 100 with this method.

- 1 is neither a prime nor a composite number. Put a square around it
- 2 is a prime number, so put a circle around it.
- Next, strike out all the multiples of 2. This tells us that of these 100 numbers more than half numbers are not prime numbers.

1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Read and solve.

One day, the minister called the blacksmith.

"I order you to shift your house somewhere else." Then he called the carpenter and gave him the same order.

After a few days, the blacksmith went to the minister. "I'm moving my house tomorrow," he told the minister. The minister was happy. He said, "That's very kind of you. You are such a good man. Please stay for lunch today."

Then the carpenter came, "I'm also moving my house tomorrow," he told the minister. The minister was overjoyed. "Oh, no! You are too kind! Please stay for lunch today."

The minister offered his neighbours many tasty dishes, sweets and fruits. Then he said goodbye to them.

The next day, when the minister went to bed,

he thought, 'Ah! At last I will have some peace. Tomorrow when I get up, I will listen to the sweet sounds of birds. How nice it will be!'

But the next morning, the minister woke up with the sound of tong, tong, tong, tock, tock, tock, krrr, krrr, krrr again. He got annoyed. He called his servants. "Go and see who is making all that noise!"

After some time, the servants came back. They had some news for the minister. The carpenter and the blacksmith had moved their houses – the blacksmith had moved to the carpenter's house and the carpenter had moved to the blacksmith's house!

The blacksmith and the carpenter carried on their work in their houses day and night!

got annoyed (गौर अनेक्ष) जासला, वैतागला.

Read and understand.

१५. संदेशवहन व प्रसार माध्यमे

सोबतच्या पृष्ठावरील चित्रांचे निरीक्षण करा. चित्रांत कोणकोणत्या प्रसारमाध्यमांचा उपयोग केला आहे ते चौकटीत लिहा.

वृत्तपत्रांमधून आपल्याला कोणकोणत्या प्रकारची माहिती मिळते ते नोंदवा.

- शैक्षणिक
- -----
- -----
- -----
- -----

प्रसारमाध्यमांचे चांगले परिणाम

१. आपल्यापासून दूर असलेल्या व्यक्तींशी सहज संपर्क साधता येतो.
२. माहिती मिळवण्यासाठी व देण्यासाठी लागणारा वेळ व श्रम यांत बचत होते.
३. पर्यावरण, स्त्री-पुरुष समानता, स्वच्छता इत्यादी बाबत संवेदनशीलता वाढण्यास मदत मिळते.
४. वादळे, त्सुनामी, पूर इत्यादी नैसर्गिक आपत्तींबाबत पूर्वकल्पना मिळू शकते.
५. आरोग्य, शिक्षण व समाजातील चांगल्या घटना तसेच प्रसंगांबाबत जागरूकता निर्माण होते.
६. लोकांसाठी राबवण्यात येणाऱ्या शासकीय योजना यशस्वी करण्यामध्ये मदत होते.
७. अन्न, वस्त्र, निवारा, आरोग्य, शिक्षण यांबाबतची जाणीव जागृती होते. त्यामुळे जीवनपद्धतीमध्ये सुधारणा होते.
८. प्रसारमाध्यमांमुळे व्यापार, उद्योगांमध्ये वाढ होते.

प्रसारमाध्यमांचे हानिकारक परिणाम

१. दूरदर्शन, संगणक, मोबाइल यांच्या अति वापरामुळे डोक्यांचे तसेच पाठीचे व श्रवणाचे

आजार होतात. मनोविकार, एकलकोंडेपणा वाढणे इत्यादी त्रासही संभवतात.

२. दूरदर्शन वाहिन्या, इंटरनेट यांद्वारे अनेक प्रकारची माहिती मिळते. माहितीचा दुरुपयोग करून समाजाची शांतता व स्वास्थ्य बिघडवण्याचे प्रकार घडतात.
३. प्रसारमाध्यमांबाबील विविध कार्यक्रम पाहण्यात वेळ घालवल्याने मैदानी खेळ, शारीरिक क्षमता यांकडे दुर्लक्ष होते. याचा विपरीत परिणाम शारीरिक स्वास्थ्यावर होतो.

सराव

काय करावे वरे?

पाचव्या इयत्तेत शिकणारा आमोद शाळेतून घरी आला, की नेहमी संगणकावर वेगवेगळी संकेतस्थळे पाहतो. टीव्हीवरील आवडते कार्यक्रमही न चुकता बघतो. आईच्या मोबाइलवर गेम खेळतो. सारखा घरात बसून असतो. हल्ली त्याला भूक कमी लागते. झोपही जास्त येते. त्याचे वजनही खूप वाढले आहे.

आमोदच्या आईला त्याची फार काळजी वाटते आहे. ती कशी दूर होईल?

हे नेहमी लक्षात ठेवा.

संदेशवहन व माहिती प्रसारण साधनांचा तारतम्याने वापर करावा. त्यांचा अतिरेक होणार नाही याची काळजी घ्यावी.

स्वाध्याय सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

६. अशमयुग : दगडाची हत्यारे

नवाशमयुग : नवाशमयुगात घासून गुळगुळीत केलेली दगडाची हत्यारे घडवली गेली. नव्या प्रकारची हत्यारे घडवली जाण्याचा काळ म्हणून त्याला 'नवाशमयुग' असे नाव दिले गेले.

नवाशमयुगापर्यंत शेती आणि पशुपालन करणे ही नित्याची जीवनपद्धती झाली. शिकार करणे

हे निर्वाहाचे प्रमुख साधन न राहता ते शेतीला आणि पशुपालनाला पूरक साधन बनले.

भारतामध्ये अनेक ठिकाणी नवाशमयुगीन संस्कृतीचे अवशेष मिळाले आहेत. गंगेच्या खोन्यात तसेच दक्षिण भारतातही नवाशमयुगीन संस्कृतीची अनेक स्थळे उजेडात आलेली आहेत.

स्वाध्याय

१. रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय लिहा.

- (अ) ज्या काळातील हत्यारांमध्ये प्रामुख्याने दगडाची हत्यारे मिळतात, त्या काळाला आपण ----- असे म्हणतो.
(ताम्रयुग, लोहयुग, अशमयुग)
- (आ) महाराष्ट्रातील पुराशमयुगीन स्थळांपैकी नाशिकजवळचे ----- हे स्थळ प्रसिद्ध आहे.
(गंगापूर, सिन्नर, चांदवड)

२. खालीलपैकी मध्याशमयुगीन स्थळांची चुकीची जोडी ओळखा.

- (अ) राजस्थान - बागोर
- (आ) मध्य प्रदेश - भीमबेटका
- (इ) गुजरात - लांघणज
- (ई) महाराष्ट्र - विजापूर

३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) आधात तंत्राचा वापर मानवाने कसा केला ?
- (आ) बुद्धिमान मानवाने दगडी हत्यारे तयार करण्याच्या तंत्रात कोणती क्रांती केली ?

४. पुराशमयुग, मध्याशमयुग आणि नवाशमयुग या तीन कालखंडांतील हत्यारांची तुलना करा.

५. पुढीलपैकी कोणत्या आधुनिक यंत्रामध्ये दगडाचा वापर केला जातो ?

- (अ) मिक्सर
- (आ) पिठाची चक्की
- (इ) मसाला कांडप यंत्र

६. भारताच्या नकाशा आराखड्यात पुढील स्थळे दाखवा.

- (अ) पुराशमयुगीन महाराष्ट्रातील एक स्थळ
- (आ) नवाशमयुगीन संस्कृतीचे अवशेष आढळणाऱ्या नदीचे खोरे
- (इ) मध्याशमयुगीन अवशेष आढळलेले मध्य प्रदेशातील एक स्थळ

उपक्रम

आपल्या परिसरातील विविध व्यवसायांना भेटी देऊन तेथे वापरल्या जाणाऱ्या हत्यारांची माहिती मिळवा व त्यांचे वर्गीकरण करा.

नवाशमयुगीन कुन्हाड

प्रश्न तयार करा. स्वाध्याय सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

१. पढ़ो :

पाई हटाकर जुड़ें हम

ग्वाला पुष्प

गुच्छा डिब्बा

चप्पल पत्थर

हल लगाकर जुड़ें हम

सिद्धू द्वार

लड्डू खट्टा

बाह्य बाड़म्बय

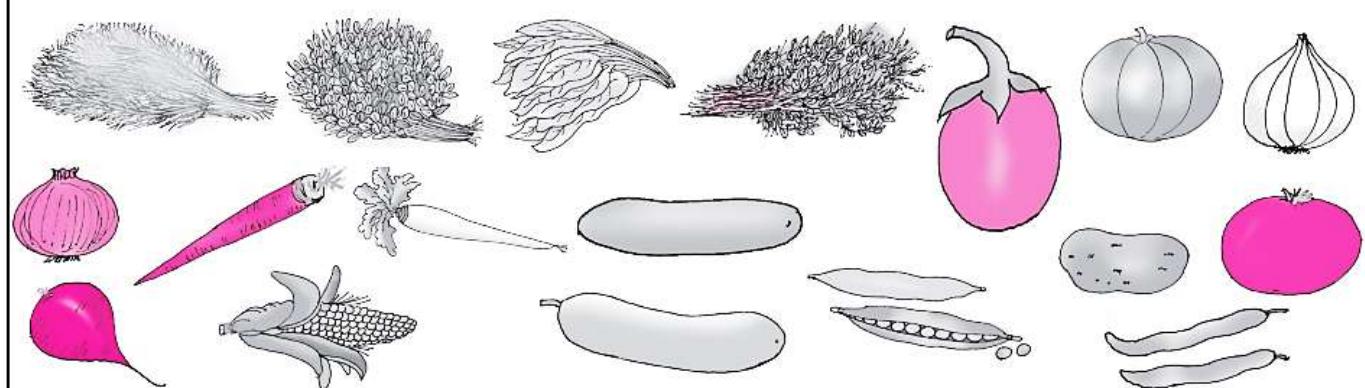
२. मुखर वाचन करो और अनुलेखन करो :

सोआ, मेथी, पालक, चौलाई; हरी सब्जियाँ मन को भाएँ।

बैंगन, कुम्हड़ा, लहसुन, प्याज; गाजर, मूली बहुत लुभाएँ।

ककड़ी, मटर, आलू लाओ; लाल टमाटर को मित्र बनाओ।

चुकंदर, भुट्टा, कदू खाओ; हर बीमारी को दूर भगाओ ॥

□ अध्यापन करने से पहले पृष्ठ ३२ पर दिए गए अध्यापन संकेत पढ़कर विद्यार्थियों से अभ्यास करवाएँ। चित्रों को पहचानकर सब्जियों के नाम कहलवाएँ। आवश्यकतानुसार सहायता करें। दैनिक उपयोग की अन्य वस्तुओं के नाम कहलवाएँ।

पढ़ो और समझो।**माझा ऑनलाईन अभ्यास - साधारण चाचणी****इयत्ता पाचवी - मराठी****महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर**

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

14. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज[Click Here](#)**15. आपल्या समस्या - आपले उपाय**[Click Here](#)

16. स्वच्छतेचा प्रकाश	<u>Click Here</u>
इयत्ता पाचवी - गणित	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
विभाज्य आणि विभाजक - भाग 1	<u>Click Here</u>
विभाज्य आणि विभाजक - भाग 2	<u>Click Here</u>
दशांश अपूर्णांक	लवकरच
इयत्ता पाचवी - परिसर अभ्यास - 1	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
14. वाहतूक	<u>Click Here</u>
15. संदेशवहन व प्रसारमाध्यमे	<u>Click Here</u>
16. पाणी	<u>Click Here</u>
इयत्ता पाचवी - परिसर अभ्यास - 2	महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर
6. अथमयुग-दगडाची हत्यारे	<u>Click Here</u>
इतर टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.	

Subscribe